

Det är 200 år sedan Sverige förlorade Finland till Ryssland. I går gestaltade historiska trupper kriget på Gärdet i Stockholm. Lars-Eric Höglund, som tillhör Nerike Wernlands karoliner fyller på krut i en kanon. Axel Löfgren siktar högt.

FOTO: YVONNE ÅSELL

Märkesårsfest på Gärdet

Krutröken ligger i stora moln över Gärdet. Hundratalet åskådare kombinerade picknick med fältslag när märkesåret 1809 iscensattes i Stockholm igår.

Marken skakar när kanonsalvorna bränner av. Svenska kavallerister rycker fram med dragna sablar för en sammandrabbning med de ryska kombattanterna.

Illusionen av fältslag bryts av den förklarande högtalarrösten. "Kavalleriet använde man för att chocka, ungefär som kravallpoliserna används idag...uniformerna hade starka färger för att synas genom röken..."

Scenen ger en bild av de sista striderna på svensk mark – fältslagen mot Ryssland som föregick freden 1809. Gärdet har

under helgen antagit skepnaden av historiskt fältläger och krigsskådeplats, allt för att återskapa dramatiken som föregick den Svensk-finska separationen.

– Jag hörde talas om det här på radio i går. Sverige förlorade en tredjedel av sitt område. Det var dramatiskt, och jag tycker att det är viktigt att högtidlighålla. Det har ju fått betydelse senare. Sverige har inte blivit indraget i något mer krig, och varit mer skyddat än Finland, säger Thora Garpe, som bor på Östernalm.

Platsen är ett vimmel av svenska soldater i historiska uniformer, liksom av kvinnor, män och barn i civila 1700-talskläder. Intill ett av tälten i fältlägret sitter Anna Löfgren vid ett enkelt dukat bord.

Sonen Axel Löfgren rör sig runt på området, klädd i broderad väst, och med träbössan i beredskap.

– Jag är här som tross och officershustru. De civila fanns ju också med, säger Anna Löfgren.

Ute på slagfältet har Nerike Wernlands Caroliner just avklarad förberedelserna för den förestående kanonaden med att fyra av det provskott. Lars-Eric Höglund "viskade stycket" och Peter Holmgren tände på. Mikael Andersson, generalsekreterare i Riksförbundet Sveriges Militärkulturhistoriska föreningar, repeterar för truppena hur slaget ska gå till.

– Det här är ungefär som på Skansen, där det är folk i gårdarna, fastän det här är i militär

version, säger han sedan till SvD.

Samtidigt understryker han vikten av att uppmärksamma just märkesåret 1809.

– Det finns inget land som liknar Sverige så mycket som Finland, och det finns en anledning

© Vad gäller saken?

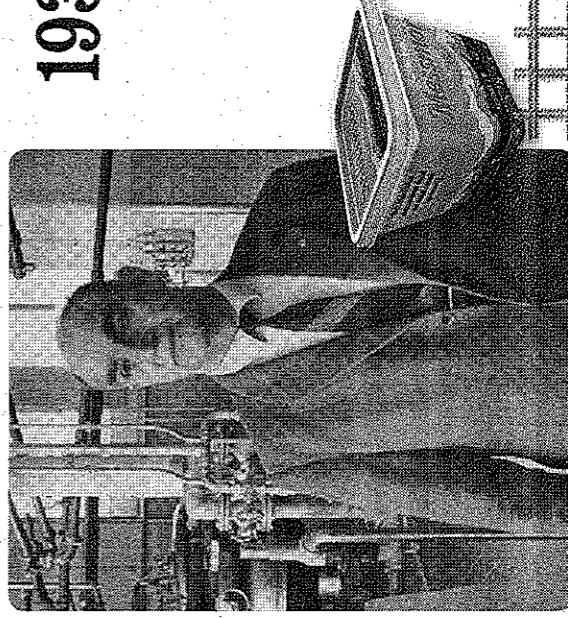
Som märkesår definieras ett viktigt, minnesvärt eller märkligt år. Märkesåret 1809 är ett regeringsprojekt som under 2009 ska markeras 200-årsminnet av att Sverige och Finland gick skilda vägar.

Genom det finska kriget 1808–1809 mellan Ryssland och Sverige förlorade Sverige en tredjedel av sin yta och en fjärdedel av befolkningen. Separationen bidrog också starkt till utvecklingen av

det finska nationella medvetandet.

Programmet på

Gärdet pågår även idag mellan klockan 11 och 18. Klockan 14.45 är det tid för ryttaruppvisning med ryska kosacker.

1939 lanserar Ivar Söderquist Fjällbrynt Gräddmessmör...

I de jämtländska fåbodarna har man länge tagit tillvara på all mjölkkråvara. Genom att låta messmörret koka i öppna järnrytor över elden får man fram den speciella karaktären.

Direktören för Jämtlands Mejeriförening, Ivar Söderqvist, är övertygad om produktens storhet och hösten 1939 lanseras Fjällbrynt Gräddmessmör. Succén låter inte vänta på sig och idag finns messmörret i fyra varianter, som alla tillverkas på mejeriet i Östersund...

VI

BUTIKERNA